

Revisionskontoret
Karin Selander
Johan Magnusson

Grundläggande granskning av landstingsstyrelsen 2018

UTKAST

Grundläggande granskning av landstingsstyrelsen 2018

Bakgrund

Landstingets revisorer ansvarar för att genomföra årlig granskning av landstingets samtliga verksamheter. (Granskningen avser 2018, därav "landstingets".) Utifrån detta uppdrag och ansvar har landstingets revisorer utarbetat dokumentet "Granskningsstrategi" i vilket beskrivs de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Den årliga granskningen omfattar grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av årsredovisning och delårsrapport.

Den grundläggande granskningen handlar bland annat om den uppbyggnad som nämnderna har för att uppnå en fullgod styrning, uppföljning och kontroll. Revisorerna ska i den grundläggande granskningen bedöma om förutsättningar för tillräcklig intern styrning och kontroll finns på en övergripande nivå, samt om det fungerar i praktiken.

Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ett ekonomiskt perspektiv tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Utöver de krav som ställs på en nämnd ska styrelsen utöva uppsiktsplikt över nämnder och gemensamma nämnders verksamhet samt leda och samordna förvaltningen samt utöva uppsiktsplikt över företag som anges i Kommunallagen 6 kap. 1 § och de kommunalförbund som landstinget är medlemmar i.

Syfte

Det övergripande syftet med granskningen är att översiktligt bedöma om landstingsstyrelsen skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

För att uppnå syftet med granskningen har följande revisionsfrågor formulerats:

- Har landstingsstyrelsen tolkat mål och uppdrag från landstingsfullmäktige så att de fungerar som tydliga styr signaler till verksamheten?

- Finns en tillfredställande uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat, samt beslut om åtgärder vid avvikelser?
- Finns en tillfredsställande ekonomistyrning, ekonomisk uppföljning och rapportering?
- Sker ett systematiskt utvecklingsarbete med den interna kontrollen med avseende på både verksamhet och ekonomisk redovisning?
- Finns tydliga beslutsunderlag och protokoll?
- Är uppsiktsplikten tillfredställande genomförd?
- Är beredningen av ärenden till fullmäktige genomförd i enlighet med styrelsens ansvar och regelverk?

Avgränsning

Granskningen har avgränsats till att på ett översiktligt sätt bedöma landstingsstyrelsens löpande styrning, uppföljning och kontroll. Granskningen omfattar således inte årsredovisning eller delårsbokslut, räkenskaper och om resultatet överensstämmer med fullmäktiges mål. Granskningen omfattar inte heller hur landstingsstyrelsen säkerställt styrning, uppföljning och intern kontroll inom olika verksamheter och områden mer i detalj, då revisorerna löpande under året i sina revisionsrapporter granskat detta. Dessa rapporter finns tillgängliga på www.regionvarmland.se.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar. Revisionskriterierna kan ofta hämtas från lagar och förarbeten eller interna regelverk, policyer och fullmäktigebeslut. Revisionskriterierna kan också ha sin grund i jämförbar praxis. Granskningens revisionskriterier utgörs huvudsakligen av Kommunallagen (2017:725), långsiktig plan för 2016-2018, landstingsplan för 2018, landstingsstyrelsens reglemente samt övriga uppdrag, mål och direktiv från fullmäktige till landstingsstyrelsen.

Metod

Granskningen omfattar dokumentstudier av landstingsstyrelsens verksamhetsplan, protokoll, delårs- och årsrapporter m.m.

Resultat

- Har landstingsstyrelsen tolkat mål och uppdrag från landstingsfullmäktige så att de fungerar som tydliga styr signaler till verksamheten?

Utifrån landstingsfullmäktiges landstingsplan har landstingsstyrelsen i sin mätplan uttolkat de mål och uppdrag som landstingsfullmäktige beslutat om. Mätplanen innehåller landstingsplanens samtliga mål och de indikatorer som syftar till att beskriva landstingsplanens måloppfyllnad. De indikatorer som anges i mätplanen kan anses vara landstingsstyrelsens tolkning av landstingsplanen och därigenom utgöra signaler till verksamheten om såväl vad som ska genomföras som hur det ska mätas och vad som ska återrapporteras.

- Finns en tillfredställande uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat, samt beslut om åtgärder vid avvikelser?

Landstingsstyrelsen får i samband med framtagande av delårsrapporterna en relativt fyllig återrapportering av såväl verksamhetens resultat som det ekonomiska läget utifrån landstingsplanens mål. Utöver detta får landstingsstyrelsen, i samband med månadsrapporterna, återrapportering avseende strategiska indikatorer på verksamhetens resultat och ekonomiska ställning i enlighet med målen.

I samband med att landstingsstyrelsen fattar beslut om åtgärder vid avvikelser anges datum när en uppföljande återrapportering ska ske.

- Finns en tillfredsställande ekonomistyrning, ekonomisk uppföljning och rapportering?

Landstingsstyrelsen fattar beslut om hur budgeten - som landstingsfullmäktige beslutat om - ska fördelas på områden och övriga verksamheter.

Inför beslut om fastställande av tertiärrapporterna får landstingsstyrelsen en relativt utförlig återrapportering avseende det ekonomiska läget. I tertiärrapporterna delges även styrelsen prognoser vad gäller resultat och måloppfyllelse av de ekonomiska målen. (I samband med årsredovisningen får styrelsen givetvis en utförlig rapportering.)

Landstingsstyrelsens ekonomiska uppföljning sker löpande via månadsrapporterna, i vilka styrelsen får en redovisning av det ekonomiska läget utifrån de mål som formulerats i landstingsplanen.

- Sker ett systematiskt utvecklingsarbete med den interna kontrollen med avseende på både verksamhet och ekonomisk redovisning?

I ”Reglemente för landstingsstyrelsen” framgår att styrelsen ansvarar för den interna kontrollen.

Landstingsstyrelsen har fastställt ett direktiv för uppsiktsplikt och intern kontroll som gäller till och med 2018-12-31 (§63, 170321). I direktivet anges bland annat att en årlig kontrollplan ska utarbetas och att riskanalyser ska genomföras i samband med att nästkommande års

verksamhetsplan fastställs. Riskanalyserna ska omfatta samtliga kontrollområden och inom samtliga perspektiv, på landstings- och områdesnivå. Detsamma gäller för motsvarande nivåer inom verksamheter som inte tillhör hälso- och sjukvården. I den årliga kontrollplanen ska kontrollåtgärder beskrivas och följas upp enligt fastställda anvisningar. Avvikelse som kräver omedelbara åtgärder ska rapporteras omgående.

Landstingsstyrelsen beslutade 2018-02-20--21 (§28) – utifrån Landstingsplan 2018 och en bedömning av risker knutna till landstingets övergripande målbild – att ett urval av verksamhetsområden bör bli föremål för särskild uppföljning i enlighet med kontrollplanen.

Utifrån gjorda riskanalyser inom ramen för internkontrollplanen beslutade landstingsstyrelsen att följande kontrollområden identifierats som särskilt viktiga: Vård utan köer, Inga vårdsador, Hållbart arbetsliv samt Ekonomi i balans.

Vid landstingsstyrelsens möte 2018-06-05 (§154) beslutade landstingsstyrelsen att godkänna: Rapport om åtgärder enligt internkontrollplan 2018, Rapport om Hälso- och sjukvårdens åtgärder konsekvensanalys 2019 revidering och uppföljning, Delrapport om vidtagna och föreslagna åtgärder för att nå de uppsatta målen samt Återrapporteringen från de verksamheter som styrelsen har uppsiktsplikt över.

Vid landstingsstyrelsens möte 2018-10-02 (§217) beslutade landstingsstyrelsen – utifrån internkontrollplan 2018 att godkänna: Rapport om Hälso- och sjukvårdens åtgärder, konsekvensanalys 2019 revidering och uppföljning 2018 inför delårsrapport 2, Delrapport om vidtagna och planerade åtgärder för att nå de uppsatta målen. Landstingsstyrelsen gav dessutom landstingsdirektören i uppdrag att ytterligare förstärka analysen av vidtagna åtgärder med bedömda effekter och utfall.

- Finns tydliga beslutsunderlag och protokoll?

Landstingsstyrelsens beslutsunderlag och protokoll är dokumenterade, har justerats och anslagits inom den tid som stipulerats. Av protokollen framgår att delegationsbeslut har återkopplats till landstingsstyrelsen. Landstingsstyrelsens beslutade 2018-12-19 (§322) att landstingsstyrelsens nuvarande delegeringsordning fortsätter att gälla i tillämpliga delar fram till dess att ny delegeringsförteckning har beslutats för regionstyrelsen.

Till styrelsens protokoll har, vid tre tillfällen 20/3 (§66), 26/6 (§179) och 2/10 (§218), fogats en bilaga benämnd: ”Uppföljning av beslutade uppdrag och återrapporteringar”. I denna bilaga framgår vilka uppdrag som LS givit och aktuell status på uppdragen (”pågår” eller ”verkställt”). Uppdragen som återrapporteras gäller även uppdrag som inte ingår i den fastställda delegeringsordningen. Det är med andra ord ingen renodlad redovisning av delegeringsbeslut.

- Är uppsiktsplikten tillfredställande genomförd?

Landstingsstyrelsen har fastställt ett direktiv för uppsiktsplikt och intern kontroll. Direktivet är en uppdatering av det tidigare vårdgivardirektivet om uppsiktsplikt och intern kontroll (LK/131669). I direktivet framgår vilka nämnder (4 st) som omfattas i uppsiktsplikten samt övriga verksamheter: Kommunalförbundet Region Värmland, Svensk luftambulans och de samordningsförbund som landstinget är medlem i. I ”Landstingsstyrelsens kontrollplan för uppsiktsplikt och intern kontroll” att ”Landstingsstyrelsens uppsiktsplikt säkerställs genom att landstingsstyrelsen tar del av verksamhetsplaner och årsredovisningar från de verksamheter som landstingsstyrelsen har uppsiktsplikt över”.

Direktivet anger också att syftet med uppsiktsplikten och internkontrollen är att säkerställa att fullmäktiges mål nås, att verksamheten bedrivs med god kvalitet och på ett kostnadseffektivt sätt, enligt gällande lagar, föreskrifter och riktlinjer samt att informationen om verksamheten och den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig.

Vid landstingsstyrelsens möte 2018-02-20--21 (§27) beslutade landstingsstyrelsen om en mätplan för att, på ett systematiskt sätt, kunna följa upp måluppfyllelse av de mål som formulerats i landstingsplanen. Uppföljning av mätplanens indikatorer sker i samband med månadsrapportering (vissa strategiska indikatorer), delårsrapporter (fler indikatorer) och i årsredovisningen för samtliga indikatorer och mål.

I den uppföljningsplan som landstingsstyrelsen beslutade om vid mötet den 2018-02-20--21 (§28) ingår uppföljningen av direktivet för internkontroll enligt internkontrollplan 2018, där även uppsiktsplikten ingår som en del.

- Är beredningen av ärenden till fullmäktige genomförd i enlighet med styrelsens ansvar och regelverk?

Ärendeberedningen har under året skett genom ärendehanteringssystemet Platina, som införts för beredning och diarieföring av ärenden till landstingsstyrelsen och landstingsfullmäktige. I Platina finns även styrande ledningsdokument. I dokumenthanteringssystemet Vida hanteras styrande verksamhetsdokument.

Landstingsstyrelsen är landstingets ledande politiska förvaltningsorgan och har ansvar för hela landstingets utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen är även hälso- och sjukvårdsnämnd, tandvårdsnämnd samt nämnd för landstingets verksamhet enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade. Landstingsstyrelsen ansvarar inför fullmäktige för verksamhet, utveckling och ekonomi.

I det uppdrag som landstingsstyrelsen har ligger bland annat att bereda eller yttra sig i ärenden som ska beslutas av fullmäktige samt att verkställa fullmäktiges beslut om verkställigheten inte uppdragits åt annan.

Utifrån protokollsgranskning har landstingsstyrelsen, såvitt vi kunnat bedöma, berett/ytrat sig i de ärenden som tagits upp i landstingsfullmäktige.

Sammanfattande revisionell bedömning

Vår bedömning, utifrån en översiktlig granskningsinsats, är att landstingsstyrelsen har en i allt väsentligt tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten på en övergripande nivå.

UTKAST

Bilaga 1. Landstingsstyrelsens styrdokument och protokoll

Landstingsstyrelsen har under år 2018 haft 15 protokollförda sammanträden. I tabellen nedan finns en sammanställning över i vilken grad landstingsstyrelsen beslutat om grundläggande styrdokument för sitt ansvarsområde.

Styrdokument	Beslut	Vår kommentar
Landstingsplan år 2018	Ja	2017-08-22, § 183
Budget år 2018	Ja	2017-08-22, § 183
Investeringsplan år 2018	Ja	2017-08-22, § 183
Underlag för landstingsplan och budget för år 2018	Ja	2017-03-21, § 62
Internkontrollplan år 2018	Ja	2018-02-20-21, § 28
Uppföljningsplan år 2018 för privata vårdgivare	Ja	2018-02-20-21, § 27 (Mätplan)
Plan för uppsikt år 2018	Ja	2018-02-20-21, § 28
Delegeringsordning	Ja	2018-12-19, § 322 (Förlängning)
Informationssäkerhetspolicy	Ja	2017-06-20, § 169 (Förlängning)
Delårsrapport 1	Ja	2018-06-05, § 157
Delårsrapport 2	Ja	2018-10-02, § 225
Patientsäkerhetsberättelse år 2016	Ja	2018-03-20, § 80 (Enligt patientsäkerhetslagen 3 kap 10 § ska vårdgivaren senast den 1 mars upprätta en patientsäkerhetsberättelse.)
Årsredovisning år 2018	Ja	2018-03-26

Bilaga 2. Intern kontroll

Av tabellen nedan framgår landstingsstyrelsens följsamhet som nämnd till fullmäktiges reglemente för landstingsstyrelsen.

Revisionsfråga	Bedömning	Vår kommentar
1. Har styrelsen upprättat en organisation för arbetet med den interna kontrollen?	Ja (direktiv)	2018-02-20-21, § 28
2. Har styrelsen säkerställt att det finns dokumenterade riskbedömningar?	Ja	I bilagor till LS § 28, 2018-02-20--21, anges att riskbedömningar ska genomföras kontinuerligt för att identifiera verksamhetsområden vars resultat riskerar att påverka möjligheten för landstinget att nå målen. I bilaga till § 154, 2018-06-05 anges vilka riskbedömningar som gjorts utifrån kontrollplanen.
3. Har styrelsen beslutat om en internkontrollplan?	Ja	LS 2018-02-20-21, § 28
4. Har styrelsen säkerställt att internkontrollplanen beskriver vilka kontroller som ska genomföras, vem som har ansvar för kontrollerna och när uppföljning ska vara genomförd?	Ja	Av internkontrollplanen framgår vilka områden som prioriterats, vilka kontroller som ska genomföras, vem som har ansvar för att utföra kontrollerna och när uppföljning ska ske.
5. Har styrelsen bedömt resultatet av genomförd uppföljning av intern kontroll?	Ja	LS 2018-06-05, § 154 Styrelsen har följt upp och beslutat att godkänna vidtagna och föreslagna åtgärder enligt internkontrollplan 2018. LS 2018-10-02, § 217 Styrelsen beslutade att godkänna rapport om åtgärder enligt internkontrollplan 2018 samt att vidtagna och planerade åtgärder för att nå de uppsatta målen godkänns. 2018-09-18 beslutade LS att: ”Mot bakgrund av de redovisade resultaten uppdras till landstingsdirektören att redovisa arbetet med åtgärder för att öka måluppfyllelsen och återrapportera

till landstingsstyrelsen i oktober inom ärendet för uppföljning av internkontrollplan 2018.”

6. Har styrelsen beslutat om tillräckliga åtgärder i händelse av att den interna kontrollen visat på brister?	Ja	LS 2018-10-02, § 217 Landstingsdirektören gavs i uppdrag att ytterligare förstärka analysen av vidtagna åtgärder med bedömda effekter och utfall.
7. Har styrelsen i samband med delårsrapporten per augusti följt upp arbetet med den interna kontrollen?	Ja	Landstingsstyrelsen har i samband med delårsrapporterna följt upp och godkänt rapport om åtgärder enligt internkontrollplan.
8. Har styrelsen erhållit en återrapporering utifrån internkontrollplan 2018?	Ja	Av styrelsens protokoll framgår att det skett sammanställd återrapportering av internkontrollplan 2018 i samband med delårsrapporterna (2018-06-05 och 2018-10-02). Uppföljning av internkontrollplanen ingår som en del i den fastställda uppföljningsplanen och sker även i månadsrapporterna. Slutlig återrapporering av IK-planen kommer att ske under våren 2019.